

Denar za IT? Iz EU!

Področje informacijskih tehnologij se v svetu obravnava kot eno najbolj propulzivnih področij z visoko dodano vrednostjo in velikimi možnostmi rasti. V Sloveniji imamo velik nabor podjetij, ki se ukvarjajo z informacijsko tehnologijo, in pričakovali bi, da imamo vse možnosti za resen komercialni prodor. Vendar je resnica nekoliko drugačna. Če analiziramo objavljene bilance podjetij iz te branže ter izvzamemo trgovce in telekomunikacije, vidimo, da ima večina tovrstnih podjetij podpovprečno dodano vrednost na zaposlenega. Velikokrat manjšo, kot jo imajo različna podjetja, zrasla iz obrtniških delavnic, npr. s področja izdelave rolet ali vzmeti. Robert Rudolf

V tem članku ne bomo podrobneje analizirali vseh razlogov, temveč se bomo omejili na raziskave, razvoj in inovacije (RRI). Ugotovitve so rezultat triletnega projekta EASIER znotraj 6. Okvirnega programa (namenjen spodbujanju sodelovanja malih in srednje velikih podjetij s področja IT v mednarodnih raziskovalnih projektih), triletnega dela na pobudi EUGA, ki jo spodbuja Microsoft ter poskuša spodbujati sodelovanje svojih partnerjev pri projektih, financiranih z nepovratnimi sredstvi, ter naših desetletnih izkušenj svetovalca na tem področju.

Ugotovitve so precej žalostne. Večina dejavnosti, ki jih izvajajo ta podjetja (čas izjemam) in jih tretirajo kot razvoj, spada bolj v sfero redne obrtniške dejavnosti in se nikakor ne more uvrstiti v RRI skladno z mednarodnimi standardi (OECD: Frascati). Podjetja so premalo ambiciozna, kar je razvidno iz njihovega strateškega načrtovanja, nizkega izvoza in velikosti vlaganj v RRI. Marsikatero uveljavljeno podjetje, ki je nastalo na podlagi inovacij ustanovitelja, se je spremenilo v »sistemskega integratorja« ali trgovca. Bilančna slika podjetij pogosto ni ustrezna (visoka zadolženost, premalo kapitala itd.). Interni razvojni projekti, kjer obstajajo, se merijo v mesecih in ne v letih (povezano z zgornjimi točkami).

Cilji in vizija

Čas recesije je trenutek, da se vprašamo, ali lahko v podjetju kaj spremenimo. Pogoj za uspešen in dolgoročen obstoj je vzpostavitev inovacijskih sposobnosti in kontinuiran razvoj lastnih proizvodov, zlasti na področju programske opreme. Osnova za te cilje so kakovostni kadri (ni vsak programer že razvijalec, še manj raziskovalec), jasni strateški cilji in vizija.

Kako do sredstev?

Potrebna finančna sredstva za nakup opreme in financiranje samega razvoja pa postanejo pri tem omejitve, za katero imamo na srečo možnost vključitve nepovratnih

sredstev. Možnosti je na voljo kar nekaj. Aktualen je javni razpis »Mladi raziskovalci iz gospodarstva« (v podjetju, kjer sem zaposlen, imamo trenutno dva doktorska kandidata, ki izvajata raziskave na našem področju interesa). Prehod visoko usposobljenega osebja iz javnih raziskovalnih institucij ali velikih podjetij v majhna in srednje velika podjetja – v veliki meri vam financirajo plačo mag. ali dr. znanosti z vašega področja za dve leti – je lahko financiran z javnega razpisa »Spodbujanje mobilnosti visokokvalificiranega osebja«. Večletne razvojne projekte skupaj s še enim tujim partnerjem lahko prijavit v razpis za dodeljevanje spodbud v okviru iniciative EUREKA.

Sedmi okvirni program za raziskave in razvoj je, denimo, namenjen velikim mednarodnim razvojno-raziskovalnim projektom, 3 ali več let, z velikimi konzorciji, kjer sodelujejo tako raziskovalne institucije kot podjetja.

Mala in srednje velika podjetja, ki želijo financirati strošek osebja in zunanjih strokovnjakov pri svojih razvojnih projektih, se lahko prijavi na javni razpis za »Neposredne spodbude za raziskovalno-razvojne dejavnosti v podjetjih«. Večji tovrstni projekti se lahko prijavi v javni razpis »Strateški raziskovalno-razvojni projekti v podjetjih«.

Podjetjem, v katerih investirajo v nakup opreme za izvajanje storitev v vrednosti vsaj 100.000 EUR, je na voljo javni razpis za sofinanciranje nakupa nove tehnološke opreme.

Projekti, vezani na razvoj e-Vsebin, se lahko prijavi na javni razpis za spodbujanje raziskovalno-razvojnih projektov razvoja e-Vsebin in e-Storitev. Podobnih razpisov je še nekaj.

Zgledi so tu

Da je pridobitev sredstev možna, je lep dokaz že primer podjetja, v katerem sem zaposlen avtor tega članka. Za razvoj internetnega orodja EFAMT smo prva znanja začeli pridobivati skozi projekt v 5. Okvirnem programu. Sam razvoj nam je financi-

ralo Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, dodaten razvoj, potreben za internacionalizacijo proizvoda, pa smo dobili sofinanciran prek programa EUREKA. V zadnjih osmih letih smo sodelovali v dveh mednarodnih projektih v Petem Okvirnem programu, v dveh mednarodnih projektih v Šestem Okvirnem programu, v dveh Eureka in dveh nacionalnih razpisih. Imamo tudi dva mlada raziskovalca, registrirano raziskovalno skupino in institut. Na ta način financiramo kontinuirano med 12 % in 15 % svojih stroškov z nepovratnimi sredstvi in vlagamo v RRI okoli 20 % svojega letnega prometa.

Kljub mednarodnim projektom, ki spodbujajo sodelovanje malih in srednje velikih podjetij iz IT-ja v raziskavah in razvoju ter kljub iniciativi EUGA, z zaslombo v ameriških multinacionalkah, je rezultat v Sloveniji zelo pičel. Na prste lahko preštejemo letno število podjetij, ki se prijavi na mednarodne razpise, kaj šele takih, ki projekte pridobijo. Na nacionalnem nivoju je nekoliko bolje, ker so kriteriji blažji, vendar še vedno ne primerno. Kot svetovalci smo se v zadnjih treh letih intenzivno ukvarjali s čez 200 podjetji s področja IT. Zaradi zgoraj navedenih razlogov pa je bilo manj kot 10 % podjetij sposobnih ali pripravljenih sodelovati pri objavljenih razpisih. To je zaskrbljujoče za njihovo dolgoročno uspešnost. ★

Vabimo vas na brezplačno predstavitev - seminar

Možnosti koriščenja evropskih nepovratnih sredstev

16. 2. 2009, od 14. do 16. ure, stolpnica Slovenijales, velika dvorana, Dunajska c. 22, Ljubljana, ki ga organizira podjetje RR&CO. d.o.o.